

g) Ezenfelül százalékszerűen állapíttassék meg egy „minimális tömeggondnoki díj“, amely az egész tömeggondnoki díjnak 10—15% -át képezné, — azzal a jogi jelleggel, hogy ez nem tömegköltséget, hanem tömegtartozást képez.

Ez utóbbi két rendelkezésnek célja: egyrészt annak az egészségtelen aránynak kiküszöbölése, amely a gyakorlati életben a hitelezők részére kifizetendő összeg és a tömeggondnoki díj nagysága közt fenn szokott forogni; — másrészt pedig a tömeggondnok érdekének méltányos megvédése kis vagyonnal és aránylag sok tömeghitelezővel rendelkező családok esetén.

Dr. Rudolf Lóránt.

Osztrák viszonylatu magyar nemzetközi magánjog.

Az *osztrák viszonylatu* (anyagi és alaki) *magyar nemzetközi magánjog* fennállása tekintetében már a társországi kapcsolat megszűnésekor (1918. év végén) felmerült az a kérdés, hogy továbbra is hatályban maradtak-e a társországok által kötött nemzetközi egyezmények és a magyar, valamint osztrák hatóságok által folytatott viszonzossági gyakorlat? Tudomásom szerint hatályban maradtak, ami azt mutatja, hogy Magyarország és Ausztria közötti nemzetközi egyezmények nem egyedül azok társországi minőségén, hanem közös érdekkapcsolataikon és a két ország régi, együttes múltján alapult. Az osztrák birodalmi Tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal a kölcsönös végrehajtási jogsegély szabályozása tárgyában kötött szerződést becikkelyező törvényből, az 1914: XLII. t.-c.-ből indulok ki, (amelyről dr. Borsodi Miklós végrehajtási zsebkönyve III. kiadás 303. lapján meg is állapítja, hogy e szerződést a bírói gyakorlat a viszonzosság alapján Németausztriával is fenntartotta), mellesleg felhívom a Jogi Hírlap perjogi döntvénytárának I. kötet 107. lapján foglaltakat. „A volt osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal, a kölcsönös végrehajtási jog szabályozása tárgyában kelt szerződés, amely az 1914: XLII. cikkel egészítettet ki, mérvadó az osztrák köztársasággal szemben is, úgy hogy ausztriai közokiratok alapján továbbra is az említett nemzetközi egyezmény s annak végrehajtása tárgyában kibocsájtott 74.800/1914. I. M. sz. r. intézkedései szerint van Magyarországon végrehajtásnak helye (I. 1643).“ Ha ez azonban a *társországok kapcsolatának megszűntével*, még vitás kérdés lehetett, most azonban, hogy Ausztria nemzeti önállósága és állami szuverénitása teljesen megszűnt, nem is lehet kétséges, hogy ezzel együtt megszűntek a vele kötött állami szerződések és viszonzossági gyakorlat is, mert ezek csak önálló államok között állhatnak fenn.

Tudjuk, hogy az 1909: XIV. t.-c.-be iktatott hágai perjogi egyezmény a 48.200/1926. számú Igazságügyminiszteri rendelet szerint hatályos Magyarország és Ausztria, továbbá Magyarország és Németország között. Amihez megjegyezzük, hogy Magyarország és Ausztria között a viszonyossági gyakorlatban még távolabb menő volt a kölcsönösség, mint minőt a hágai egyezmény előírt. Az új helyzetben a viszonyossági gyakorlat és az 1914: XLII. t.-c. hatálya ugyan megszűnt, de a Németországgal kötött nemzetközi egyezmény hatálya automatikusan kiterjed a Németországhoz csatolt osztrák területre, illetve az ezen területre vonatkozó, onnan származó peres ügyekre. Mindez azonban mégsem fog teljesen zökkenésmentesen és bizonyos problémák nélkül rendes kerékvágásba kerülni. Így pld. még az 1914: XLII. t.-c. hatálybalépte alatt a törvényben közelebről körülírt ítélet alapján végrehajtást vezettem belföldi adós ingóira és ingatlanára. — Ingóira összeírás után végrehajtási zálogjogot szereztem, ingatlanára végrehajtási zálogjogot kebeleztettem be, és végrehajtási jogot is jegyeztettem fel. Jogom van-e most, miután e jogszerzések jogerősek, ám az előbbieket szerint a két állam között a nemzetközi végrehajtási jogsegély megszűnt, akár az ingókra, akár az ingatlanra árverést tüzetni? Álláspontom az, hogy ha a végrehajtási zálogjogot jogerősen megszereztem, joghatályosan kitűzethetem az árverést, mert a végrehajtási jogsegélyegyezmény utólagos megszűnte nem hat vissza az annak hatálybanléte alapján szerzett végrehajtási zálogjog érvényére, mert ha már a végrehajtást foganatosítottam és ezzel végrehajtási zálogjogot nyertem, amelynek pedig alkotó eleme a jus distrahendí, akkor az árverést kitűzethetem, mert a végrehajtási egyezmény már ennek megszerzése után vesztvén hatályát, a már jogerősen szerzett zálogjogra, ez a később történt hatályvesztés már nem hathat vissza és így azon jogerősen megszerzett jog (t. i. a végrehajtási zálogjog) jogérvényesítését nem akadályozhatja, illetve az eljárás folytatásának nem előfeltétele.

De hogy a csődön kívüli kényszeregyességi eljárást és a csődeljárást is megemlítsük, előadjuk, hogy az Anschluss a vonatkozó magyar-osztrák jogállapoton semmi változást nem idézett elő. Tudjuk ugyanis, hogy a bírói gyakorlatban kialakult szabályok szerint Magyarország és *Ausztria* között ezen eljárások tekintetében viszonyosság nem forgott fenn, — mégkevésbé Magyarország és *Németország* között. — (L. dr. Hofhauser „a csődönkívüli kényszeregyességi eljárás egységes szövege c. összeállításban a 233. lapon, Ausztriával viszonyosság nincs“. L. a Jogi Hírlap Hiteljogi döntvénytárának 1. számú összefoglaló kötetét, összeállították Nagy Dezső Bálint és Huppert Leó: „A csődönkívüli kényszeregyességi eljárást tárgyzó szabályok tekintetében a magyar állam és az osztrák köztartozások között

sem nemzetközi szerződés, sem viszonyosság nincs van olyan korábbi időből származó ítélet, amely abból indul ki — tévesen —, hogy Magyarország és Ausztria között viszonyosság van és ezért az Ausztriában kötött kényszeregyezés joghatályát Magyarország területére is kiterjeszti és kötelezi a magyar hitelezőt, hogy az osztrák egyezségben megállapított kvótát elfogadja, de ez az álláspont ma már túlhaladott (210. old.)“. De bizonyos, hogy érzésben az Anschluss-sal a helyzet semmit sem változott, mert viszonyosság addig sem állván fenn, nincs ami megszűnt volna és nem állván fenn Németországgal sem, nem volt ami most az osztrák területről eredő kényszeregyezésekre is kiterjedjen.

Dr. Balla Ignác.

ÜGYVÉDSÉG — JOGÉLET

Grosschmid-ünnep a Magyar Jogászegyletben.

A Magyar Jogászegylet *Grosschmid Béninek*, a magyar magánjog legnagyobb élő mesterének tiszteletére ünnepi teljes ülést tartott. *Dr. Osváld* István, a Magyar Jogászegylet elnöke elnöki megnyitójában *Grosschmid* jelentőségét méltatta. Ezután *Dr. Beck* Salamon ügyvéd „*Jellegtartó és jellegvesztő követelések*“ címen tartott előadást. Előadó abból indult ki, hogy a kötelek idői széttagolása: keletkezés, lejárat, késedelem, teljesítés, szavatosság stb. rég ismert szempontjai a magánjognak, de csak az anyag elrendezésének külsőségei szempontjából a tárgyalási anyag beosztási módszereként nyertek értékesítést. *Grosschmid* mutatott rá először teljes nyomatékkal a kötelek idői széttagoltságának anyagi jogi jelentőségére. Az előadó azt a kérdést tette vizsgálat tárgyává, hogy az egyes kötelek életfolyamatai mennyiben okoznak, illetve nem okoznak változást a kötelek elbírálásánál. Az egyes kötelek életstádiumai, létszakai nem merülnek ki pusztán a keletkezés, lejárat, teljesítés idői széttagoltságában, hanem a kötelekben egyéb változások is történhetnek. Ezek a változások lehetnek személyiek (hitelezőcsere-engedmény, adócsere-tartozás-átvállalás), lehetnek tárgyiak (újítás, elismerés, más tartozásának kifizetése, kártérítés). A kötelek éré során fölvetődhetik a kérdés, hogy a kötelek eredeti alkotára érvényes szabályok továbbra is alkalmazást nyernek-e (jellegtartó kötelek), vagy hogy az eredeti alkotatra érvényes szabályok nem állanak. A valorizációs törvény szerint az esetre, ha valamely tartozás a felek utólagos megegyezésével kölcsönre alakult, a valorizálás szempontjából nem a kölcsönre, hanem az eredeti jogcíme (pl. vételárhátralék) fennálló szabály szerint bíraltatik el. Az újított kötelek tehát ez esetben megtartja régi jellegét. Egy elvi határozat szerint annak követelése, aki más